

Brusel 11. října 2019
(OR. en)

12907/19

SOC 661
ANTIDISCRIM 37
JAI 1041
MI 702
FREMP 142

POZNÁMKA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Zintenzivnění boje proti diskriminaci v Evropské unii – politická rozprava

Delegace naleznou v příloze poznámku, kterou připravilo předsednictví v zájmu směřování a usnadnění rozpravy na zasedání Rady EPSCO dne 24. října 2019.

Zintenzivnění boje proti diskriminaci v EU

1. Diskriminace v Evropské unii

Evropská unie je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin. Cílem Unie je prosazovat mír, své hodnoty a blahobyt svých obyvatel. Unie rovněž mimo jiné bojuje proti diskriminaci.

Článek 21 Listiny základních práv EU zakazuje jakoukoli diskriminaci založenou zejména na pohlaví, rase, barvě pleti, etnickém nebo sociálním původu, genetických rysech, jazyku, náboženském vyznání nebo přesvědčení, politických názorech či jakýchkoli jiných názorech, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, narození, zdravotním postižení, věku nebo sexuální orientaci.

Nicméně jedna z pěti osob v Evropské unii je vystavena diskriminaci nebo obtěžování z různých důvodů nebo z několika důvodů zároveň¹. Některé skupiny, jako jsou menšiny v rámci menšin, například transgender osoby přistěhovaleckého původu, jsou vystaveny většímu riziku, že se stanou oběťmi diskriminace, sexuálního obtěžování a násilí, než jiné. Diskriminací z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám se vnitrostátní právní předpisy ve většině členských států nezabývají.

Hospodářský dopad diskriminace na členské státy navíc vede ke ztrátě HDP a ke ztrátě daňových příjmů, jakož i k vyšším nákladům na zdravotní péči a další služby. Diskriminace často zůstává nepotrestána.

Rozšířené je také neoznamování diskriminace: mezery v právních předpisech nebo neúčinné provádění by mohly vysílat mylný signál, že některé formy diskriminace jsou tolerovány. S tím, že je zapotřebí nových opatření k odstranění stávajících nedostatků v ochraně souhlasí v EU 62 % obyvatel².

¹ Evropská komise (2015), Zvláštní průzkum Eurobarometr č. 437: Diskriminace v EU v roce 2015.

² Tamtéž.

2. Úloha a význam návrhu směrnice o rovném zacházení

Evropská komise s cílem vyplnit mezery v právních předpisech EU týkajících se nediskriminace zveřejnila dne 2. července 2008 návrh směrnice Rady o provádění zásady rovného zacházení s osobami bez ohledu na náboženské vyznání nebo víru, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci (*směrnice o rovném zacházení*, COM (2008) 426 final). Tyto čtyři důvody jsou v současné době předmětem úpravy právními předpisy EU pouze v oblasti zaměstnání a povolání (směrnice Rady 2000/78/ES).

Po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost dne 1. prosince 2009 je nyní základem pro uvedený návrh článek 19 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU), a je tudíž požadována jednomyslnost v Radě a souhlas Evropského parlamentu.

Navzdory úsilí více než 20 předsednictví od roku 2008 nebylo požadované jednomyslnosti v Radě dosud dosaženo. Obavy členských států se týkají zejména právní jistoty navrhované směrnice, rozdělení pravomocí mezi Unii a členské státy a konkrétního dopadu směrnice, včetně finančních nákladů.

I přes na mandát a povinnost EU aktivně bojovat proti diskriminaci vytváří současná situace právních předpisů EU v oblasti nediskriminace umělou „hierarchii“ chráněných důvodů diskriminace.

3. Zintenzivnění boje proti diskriminaci: další postup

Finské předsednictví uspořádá na zasedání Rady pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele dne 24. října politickou rozpravu o rovném zacházení s cílem prozkoumat možné způsoby, jak účinněji bojovat proti diskriminaci mimo oblast zaměstnání a povolání.

Podle mnoha odpovědí členských států na dotazník rozeslaný finským předsednictvím v červenci roku 2019 je hlavním prostředkem boje proti diskriminaci zajištění komplexního právního rámce na úrovni EU. Celá řada členských států soudí, že jejich vnitrostátní právní úprava boje proti diskriminaci je přiměřená. Je však zapotřebí účinnějšího provádění stávajících právních předpisů. Mezi osoby, u nichž je riziko, že se stanou obětí diskriminace, největší, patří ženy, osoby se zdravotním postižením, osoby LGTBI, etnické menšiny, včetně Romů a přistěhovalců, a chudí lidé. Zmiňovány jsou rovněž osoby, které jsou vystaveny vícenásobné diskriminaci nebo diskriminaci z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám.

Členské státy uvádějí tyto způsoby boje proti diskriminaci: strategická činnost včetně akčních plánů na úrovni EU, financování ze strany EU, začleňování antidiskriminačního hlediska, zvyšování povědomí, výraznější podpora obětí a orgánů pro rovné zacházení a boj proti nenávistným projevům. Uznává se rovněž důležitost existence komplexních a spolehlivých údajů o diskriminaci.

o

o o

V této souvislosti se ministři vyzývají, aby odpověděli na následující otázky:

OTÁZKA Č. 1: Jak byste vysvětlili, že i přes existenci právních předpisů a silný politický závazek Evropské unie a jejích členských států bojovat proti diskriminaci zůstává diskriminace v evropských společnostech i nadále jedním z velkých problémů?

OTÁZKA Č. 2: Jaké kroky plánuje Vaše vláda v zájmu zintenzivnění boje proti diskriminaci?

OTÁZKA Č. 3: Co konkrétně by měla Evropská unie a nová Evropská komise s ohledem na zablokovaná jednání o navrhované směrnici o rovném zacházení učinit, aby se našlo řešení této situace s cílem zvýšit účinnost antidiskriminačních opatření a vyplnit mezery v právních předpisech upravujících boj proti diskriminaci?